

ESPOON HAUTAUSMAASELVITYS

RITVA HELMINEN-HALKOLA

JULKAISUA VOI TILATA OSOITTEESTA

Kaupunkisuunnittelukeskus
PL 43
02070 ESPOON KAUPUNKI

Käyntiosoite:
Kirkkojärventie 6 B

asiakaspalvelu p. 8162 4031, yleiskaavayksikkö p. 8162 4312
faksi 8162 4317
ksk.asiakaspalvelu@espoo.fi

Julkaisu verkossa www.espoo.fi/ksk

Lisätietoa:
Yleiskaavayksikkö, p. 8162 4337 tai vaihde 81621

ESPOON KAUPUNKISUUNNITTELUKESKUKSEN JULKAISUJA

Vähittäiskaupan palveluverkko B54:2002

Maisema- ja luontoselvitysten tiivistelmät B56:2002

Espoon eteläosien yleiskaava – maisemaselvitykset B57:2002

Sosiaalisten vaikutusten arviointi Espoon eteläosien yleiskaavan rakennemalleista B58:2002

Suurpelto-Kehä II osayleiskaava-alueen ja Uusmäki-Painiityn alueen luontoselvitys B59:2002

Espoon eteläosien yleiskaavatyön luontoselvitys B60:2002

Kirjallisuustutkimus Espoon eteläosien yleiskaavatyötä varten. Arvio rakennemallien vaikutuksesta Espoonlahden ja Laajalahden Natura 2000-alueisiin B61:2002

Suvisaariston luontoselvitys B67:2003

Linnusto- ja luontoselvitys Espoon eteläosien yleiskaavatyötä varten B68:2003

Julkisten palvelujen tarve, varannot ja sijoittuminen A43:2003

Venesatamien yleissuunnitelma, osa 1, Manner -Espoo, A45:2004

Venesatamien yleissuunnitelma, osa 2, Saaristo-Espoo, A46:2004

Espoon Hautausmaaselvitys B71:2004

ESIPUHE

Espoon hautausmaaselvitys perustuu Espoon pitkän aikavälin väestöennusteeseen, jonka mukaan Espoossa on asukkaita noin 305 000 vuonna 2030. Uusi väestöennuste sekä vuoden 2004 alusta voimaan tullut uusi hautausmilaki käynnistivät hautausmaiden riittävyyden ja erilaisten hautaustarpeiden selvittämisen.

Hautausmaa on toiminnallinen erityisalue, joka edellyttää maankäytön varaus- ta kaavassa. Se edellyttää hautausmaatarpeen arvioimista pitkällä aikavälillä.

Espoon pohjoisosien yleiskaavat ovat lainvoimaisia ja kaupunginhallitus on hyväksynyt 27.4.2004 Espoon eteläosien yleiskaavaluonnoksen asetettavaksi nähtäville 15.6.2004 - 31.8.2004 lausuntoja ja mielipiteitä varten. Hautausmaaselvitys liittyy myös Keskuspuisto II osayleiskaavan käsittelyyn. Kaupungin- hallitus hyväksyi 27.11.2001 Keskuspuisto II osayleiskaavaehdotuksen näh- täville ja kehotti lisäksi arvioimaan kaavassa olevan hautausmaan tarpeen.

Suurimmilta uskonnollisilta yhdyskunnilta pyydettiin arviota oman yhdyskun- tansa hautapaikkatarpeesta. Espoon seurakuntayhtymä on luovuttanut tietoja nykyisistä Espoon seurakuntayhtymän käytössä olevista hautapaikoista sekä ar- vioinut Espoon seurakuntayhtymän hautausmaatarvetta vuoteen 2030 mennessä.

Selvityksen on laatinut yleiskaavayksikön tutkija Ritva Helminen-Halkola.

Espoossa syyskuussa 2004

Yleiskaavapäällikkö

Irma Karjalainen

Espoon hautausmaaselvitys

1. Hautausmaaselvityksen tavoite	4
2. Hautausmaatarpeeseen vaikuttavat tekijät	4
2.1 Syntyvyys, kuolevuus ja muuttoliike	4
2.2 Kulttuuritekijät	6
3. Hautausmaatarve	9
4. Nykytilanne ja suunnitelmat	10
4.1 Hautaustoimilaki	10
4.2 Hautaustoimi ja uskonnot Pohjoismaissa	10
4.3 Nykyiset ja suunniteltavat Espoon seurakuntayhtymän hautausmaat	11
4.4 Espoon kaupungin hautausmaita koskevat maankäytön suunnitelmat	13
5. Hautausten määrä 2005-2030	14
6. Johtopäätökset	15
Lähteet ja liitteet	17-20

Kannen kuva: Kirkon hautausmaa

Taitto: Marita Streng-Nissi

1. Hautausmaaselvityksen tavoite

Hautausmaaselvityksen laatiminen on tullut ajan-kohtaiseksi, koska Espoon pitkän aikavälin väestöennusteen mukaan asukkaita Espoossa vuonna 2030 on noin 305 000. Selvityksen tavoitteena on arvioida hautausmaiden riittävyttä ja hautausmaiden kehittymistä tulevana vuosikymmeninä Espoossa. Pitkän aikavälin väestöennuste sisältää jonkin verran epävarmuustekijöitä, mutta ennuste on kuitenkin riittävän tarkka, joten sen pohjalta voidaan arvioida hautausmaatarvetta ja pitkän aikavälin maankäytön varauksia.

Uusi hautausmaailaki edellyttää lisäksi toimenpiteitä mm. tunnusmerkkien hautausmaiden järjestämiseksi. Hautausmaailain mukaan lääninhallitus voi myös myöntää rekisteröidylle uskonnolliselle yhdyskunnalle taikka muulle rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle luvan perustaa hautausmaa ja se edellyttää maankäytön suunnittelua. Arkku- ja uurnahautausmaiden alueet ovat toiminnallisia erityisalueita, jotka edellyttävät maankäytöllistä varauksia.

1) Tavoitteena on arvioida Espoon hautausmaatarvetta vuoteen 2030 uuden hautausmaailain ja uusimman pitkän aikavälin väestöennusteen näkökulmasta.

2) Hautausmaaselvitys liittyy Keskuspuisto II osayleiskaavan käsittelyyn. **Tavoitteena on arvioida osayleiskaavaan merkityn hautausmaan tarve.** Kaupunginhallitus hyväksyi 27.11.2001 Keskuspuisto II osayleiskaavaehdotuksen nähtäville ja kehotti lisäksi arvioimaan kaavassa olevan hautausmaan tarpeen.

2. Hautausmaatarpeeseen vaikuttavat tekijät

2.1. Syntyvyys, kuolevuus ja muuttoliike

Väestöennuste vuoteen 2030

Väestönkasvuun vaikuttavat väestölliset tekijät ovat syntyvyys ja kuolevuus. Muuttoliike voi vaikuttaa väestökehitykseen paljon syntyvyttä ja kuolevuutta enemmän ja nopeammin. Väestöennusteiden tekemisessä ja väestön kehityksen arvioimisessa on kyse nimenomaan näiden kolmen tekijän tulevan kehityksen ennustamisesta.

Tilastokeskus laatii väestöennusteet kunnista ja koko Suomesta, mutta pääkaupunkiseudulla kuntien omat pitkän aikavälin väestöennusteet ovat pystyneet paremmin ottamaan huomioon muuttoliikkeen vaikutukset kuin Tilastokeskuksen ennuste. Tässä selvityksessä käytetään vuonna 2002 laadittua Espoon ja Helsingin seudun väestöennustetta vuosille 2002-2030.

Väestöennusteeseen 2002-2030 on laadittu vaihtoehtoiset väestöennusteet vuoteen 2030 asti. Hitaan kasvun vaihtoehdon, perusvaihtoehdon ja nopean kasvun vaihtoehdon erot ovat 283 000 asukkaasta 321 600 asukkaaseen. Espoon eteläosien yleiskaavatyössä on varauduttu kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti 300 000 asukkaan mukaisiin aluevarauksiin.

Väestöennusteen perusvaihtoehdon mukaan Espoossa on 305 000 asukasta vuonna 2030. Ennusteen mukaan väestönkasvusta noin 60 % on luonnollista väestönkasvua ja 40 % muuttovoittoa. Ennusteen mukaan luonnollinen väestönkasvu hidastuu vähitellen nykyisestä noin 1 %:sta vuodessa suunnilleen puoleen, sillä kuolevien määrä kasvaa nopeammin kuin syntyvien määrä.

Syntyvien määrään vaikuttaa hedelmällisessä iässä olevien naisten määrä ja kunkin ikäluokan hedelmällisyys. Syntyneiden määrän arvioidaan pysyvän Espoossa korkeana, sillä hedelmällisessä iässä olevien naisten määrä pysyy korkeana ja hedelmällisyysluvun (syntyneiden lasten määrä suhteessa 15-49-vuotiaiden naisten määrään) aleneminen on hidasta. Vaikka hedelmällisyys lisääntyisikin, se ei muuta seuraavien 30 vuoden kehitystä olennaisesti.

Yleisessä kuolleisuusluvussa suhteutetaan jossain väestössä tietynä ajanjaksona kuolleiden määrä saman väestön ja saman ajankohdan keskväkilukuun. Suomessa kuolleiden määrä ylittää syntyneiden määrän 2010-luvulla. Espoossa syntyneiden määrä säilyy suurempana kuin kuolleiden määrä koko ajanjakson vuoteen 2030, vaikka kuolleiden määrä kasvaakin nopeammin kuin syntyvien määrä. Väestön keski-ikä ja ikääntyneiden väestöosuus kasvaa Espoossa, mutta toisaalta eliniänodote sekä miehillä että naisilla kasvaa. Väestö vanhenee, mutta saatu muuttovoitto hillitsee vanhempien ikäluokkien osuuden kasvua.

Espoon pitkän aikavälin väestöennusteessa vuoteen 2030 kuolleisuuden on oletettu alenevan miehillä ja naisilla kaikilla alueilla ja kaikissa ikäryhmissä 1,5 % vuodessa jaksolla 2002-2010 ja 1 % vuodessa vuodesta 2011 eteenpäin. Luvut liitteessä 1.

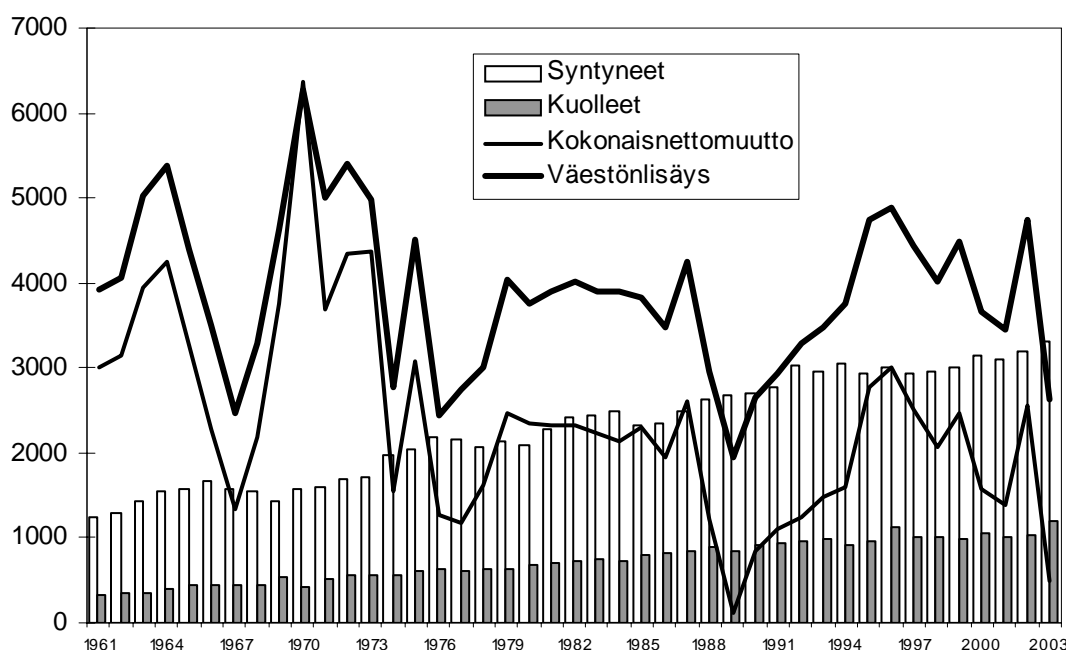
Muuttoliike ja sen ennakointi

Muuttoliikkeen ennakointi on vaikeampaa kuin luonnollisen väestönkasvun ennustaminen. Nettomuutto eli tulomuuttajien ja lähtömuuttajien välinen erotus on ollut positiivinen Espoossa 1950-luvulta lähtien. Nettomuutto oli 1960- ja 1970-luvuilla keskimäärin 3000 asukasta vuodessa, 1980- ja 1990-luvuilla vähemmän, noin 1900 asukasta vuosittain. Vuosi 2003 oli ensimmäinen vuosi vuoden 1989 jälkeen, jolloin nettomuutto oli Espoossa poikkeuksellisen matala - vähemmän kuin 500 asukasta (kuva 1).

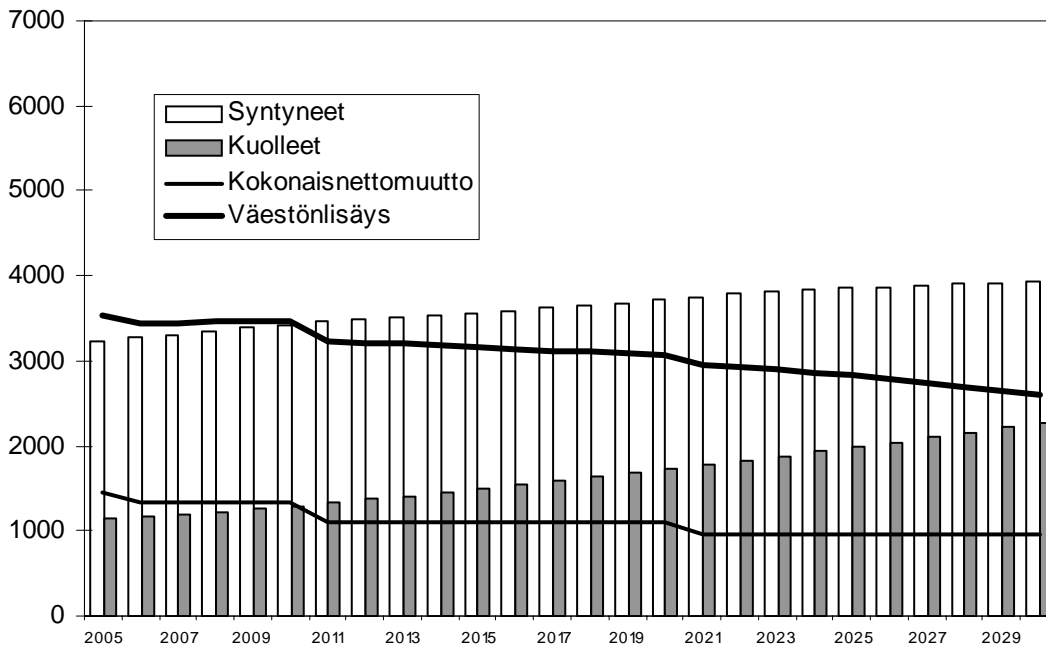
Uusien työpaikkojen syntyminen pitää muuttoliikettä yllä. Hitaan taloudellisen kasvun aikana vuosina 2002 ja 2003 on uusia työpaikkoja syntynyt Espooseen huomattavasti vähemmän kuin edellisinä vuosina ja muuttovoiton osuus väestönkasvusta on ollut vähenevä. Varsinkin työmarkkinamuutto on vähentynyt. Vuoden 2003 väestönkasvusta 81 % oli syntyneiden enemmyyttä ja 19 % muuttovoittoa mikä poikkeaa 1990-luvun lopun väestönkasvusta. Vuosina 1995-1999 väestön lisäyksestä yli puolet tuli muuttovoittona. Vuosina 2002 ja 2003 pääkaupunkiseudulla Espoo ja Vantaa vastaanottivat muuttajia, mutta Helsinki menetti. Siirtolaisuus ja syntyneiden enemmisyys kompensoivat kuntien välistä muuttotappiota pääkaupunkiseudulla.

Pitkän aikavälin ennusteessa muuttovoiton osuudeksi on arvioitu vajaa 40 % väestön kasvusta ja muuttovoiton arvioidaan supistuvan asteittain (kuva 2).

Siirtolaisuuden ennakointiä on tehty esimerkiksi Valtion taloudellisessa tutkimuslaitoksessa. Euroopan unionin itälaajentumisen jälkeisen siirtolaisuuden Suomeen on arvioitu olevan kaikkiaan noin 30 000 – 40 000 henkeä vuoteen 2025 mennessä (Euroopan unionin itälaajentuminen ja maahanmuutto Suomeen. VATT -tutkimuksia 98. Valtion taloudellinen tutkimuslaitos 2003). Vanhimpien ikäryhmien osuus muuttajien joukossa on pieni ja siten tällä ryhmällä ei ole suurta merkitystä kuolleisuuteen.

Kuva 1: Väestönmuutokset Espoossa vuosina 1961-2003

Kuva 2: Väestöennusteen mukaiset väestömuutokset Espoossa vuosina 2005-2030.

Lähteenä Espoon ja Helsingin seudun väestöennuste 2002-2030. Raportteja Espoosta 4/2002. Espoon kaupunki ja Kaupunkitutkimus TA Oy. Espoo 2002

Espooseen ja muulle Suomeen haudattavien osuus

Vuosina 1998-2002 kotikaupunkiin haudattiin noin 71 % kuolleista. Uuden hautaustoimilain mukaan evankelis-luterilaisen kirkon seurakunta tai seurakuntayhtymä on velvollinen vaadittaessa osoittamaan hautasijan vainajalle, jonka kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta oli kuolinhetkellä seurakunnan tai seurakuntayhtymän alueella. Vielä on vaikea arvioida tuleeko Espooseen haudattavien osuus lisääntymään lain myötä.

Suhteellisen nuorena kaupunkina Espoo ei merkittävässä määrin vastaanota ulkokuntalaisia Espooseen haudattaviksi. Vuosina 1998-2002 Espooseen haudattiin 100-126 ulkokuntalaista. **Espooseen haudattavien osuudeksi arvioidaan noin 70 %-85 % espoolaisista vuosille 2005-2030.**

2.2 Kulttuuritekijät

Suomi on maailman luterilaisimpia maita ja 85 % väestöstä kuuluu Suomen evankelis-luterilaiseen kirkkoon. Espoossakin evankelisluterilaisen kirkon jäseniä on 74,5 % väestöstä. Kirkon jäsenyys on kuitenkin Suomessa neutraali uskonnollisuuden ilmaus kuten muissakin Pohjoismaissa. Vaikka lähes kaksi kolmesta suomalaisesta pitää itseään uskonnollisena, suomalaisten ulospäin suuntautuva, julkinen uskonnonharjoitus on vähäistä ja voidaan sanoa, että suomalaisten uskonnollisuus on luonteeltaan vahvasti yksityistä. Eurooppalaisessa vertailussa Suomi sijoittuu passiivisimpien maiden jou-

koon ja suunnilleen samalle tasolle lähialueidensa, muiden Pohjoismaiden, Venäjän ja Baltian maiden kanssa (Kääriäinen ym. 2003).

Pääkaupunkiseutu poikkeaa uskonnolliselta ilmastoltaan muusta Suomesta. Uskonnollista ilmapiiriä luonnehtii maallistuminen ja monikulttuurisuus selvemmin kuin muualla maassa.

Eri uskontokunnat ja uskontokuntiin kuulumattomat

Eri uskontokuntiin kuuluvien ja uskontokuntiin kuulumattomien määrä tulee ottaa huomioon hautauspaikkatarpeen arvioinnissa. Tunnukseton hautausalue on tarkoitettu uskonnollisesti neutraaliksi vaihtoehtoksi niitä varten, jotka eivät uskonnollisista tai katsomuksellisista syistä halua tulla haudatuksi evankelis-luterilaiselle hautausmaalle. Tunnuksottoman alueen lisäksi tarvetta on myös uskonnottomien hautausmaalle, joka ei olisi seurakunnan tai seurakuntayhtymän ylläpitämä.

Uskonnollisista yhdyskunnista muslimit ja ortodoksit ovat jonkin verran kasvattaneet osuuttaan Espoossa (Taulukko1).

Uskontokuntiin kuulumattomia Espoossa on noin 18 %. Osuus on kasvanut ja kirkosta eroaminen on tullut yksinkertaisemmaksi. Espoon seurakuntayhtymässä kirkosta eronneita oli lähes 1 % seurakunnan väkiluvusta vuonna 2003. Kaikkiaan vuonna 2003 luterilaisesta kirkosta erosi 26 857 henkeä, missä on lisäystä edelliseen vuoteen run-

Taulukko 1: Väestö uskonnollisen yhdyskunnan mukaan 1.1.2001 ja 1.1.2003 Espoossa

Yhdyskunta	Asukasta		Asukasta	
	1.1.2003	%	1.1.2001	%
Suomen evankelis-luterilainen kirkko	176185	79,5	171490	80,4
Muut luterilaiset	273	0,1	287	0,1
Suomen ortodoksinen kirkkokunta	2621	1,2	2443	1,1
Muut ortodoksit	125	0,1	105	0,0
Katolinen kirkko Suomessa	905	0,4	830	0,4
Jehovan todistajat	467	0,2	487	0,2
Suomen vapaakirkko	268	0,1	220	0,1
Myöh.aikojen pyhien Jeesuksen Krist.kirkko	242	0,1	243	0,1
Juutalaisseurakunnat	180	0,1	169	0,1
Islamilaisseurakunnat	163	0,1	98	0,0
Metodistikirkot	119	0,1	119	0,1
Adventtikirkot	81	0,0	76	0,0
Baptistiyhdyskunnat	41	0,0	31	0,0
Muut	90	0,0	81	0,0
Uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomat	39837	18,0	36592	17,2
Yhteensä	221597	100,0	213271	100,0

saat 10 000 henkeä. Kirkosta eroamisessa on Suomessa muutamia muitakin vuosia, jotka erottuvat muista.

Kirkosta erottiin paljon uskonnonvapauslain tultua voimaan vuonna 1923. Eroaminen lisääntyi uudelleen 1960-luvun jälkipuoliskolla, jolloin se oli erityisen vilkasta pääkaupunkiseudulla. Tällöin kirkosta eroaminen tuli helpommaksi, kun pakolliset henkilökohtaiset keskustelut papin kanssa kirkosta eroamisen yhteydessä poistuivat. Vuonna 1984 kirkolliskokous päätti olla hyväksymättä naispappetta ja eroaminen kirkosta kasvoi. 1990-luvun lamavuosina suomalaisten kirkosta eroaminen nousi ennätyslukemiin, esim. vuonna 1992 kirkosta erosi yli 30 000 henkeä. Kirkosta eronneiden määrä väheni sen jälkeen jyrkästi ja 1990-loppupuolella kirkosta eronneita ja kirkkoon liittyneitä oli jo lähes yhtä paljon. Vuonna 2003 kirkosta eronneiden määrässä tapahtui jälleen kasvua, sillä uuden hautausmaailain mukaan myös kirkkoon kuulumaton vainaja on oikeutettu saamaan hautasijan seurakuntien ylläpitämältä hautausmaalta.

Uskontokuntiin kuulumattomien osuus Helsingin väestöstä on nykyään noin 25 %. Espoon seurakuntayhtymä on arvioinut kirkkonsa jäseniä olevan noin 74 %-77 % väestöstä vuoden 2011 alussa. **Espoossa uskontokuntiin kuulumattomien osuus vuonna 2030 arvioidaan olevan noin 25 %-30 %.**

Uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomia on enemmän kuin pieniin uskonnollisiin yhdyskuntiin kuuluvia, joten tunnustuksettoman alueen tarve lieenee suurempi kuin eri uskontokuntiin kuuluvien. Toisaalta väestörekisteriin kuuluu esim. muslimeja, jotka eivät ole rekisteröityneenä mihinkään muslimiseurakuntaan.

Lukumäärältään suhteellisen pienillä uskonnollisilla yhdyskunnilla ei voi olla joka kunnassa omia hautausmaita. Katolisen kirkon hautausmaailaista antaman lausunnon mukaan oman hautausmaan puuttuessa esimerkiksi katolisen kirkon jäsenet haudataan kuitenkin mieluummin evankelis-luterilaiselle tai ortodoksiselle hautausmaalle kuin tunnustuksettomalle hautausmaalle.

Maahanmuuttajien määrä on Suomessa kasvanut 1990-luvulta lähtien, vuoden 2002 lopussa Suomessa asui noin 103 000 ulkomaalaista. Maahanmuuttajista suurin osa on siirtolaisia, joiden muutto on vapaaehtoista. Maahanmuuttajiin lukeutuvat pakolaiset, paluumuuttajat sekä maahan pysyväisluonteisesti muuttaneet toisen maan kansalaiset.

Ulkomaalaisella tarkoitetaan henkilöä, joka ei ole Suomen kansalainen. Espoon ulkomaalaisväestön osuus oli 3,9 % vuonna 2003. Suomen ulkomaalaisväestön osuus koko väestöstä oli 1,9 %, kun vastaava luku Ruotsissa oli lähes 6 % ja Saksassa 9 %. Ulkomaalaisten osuus väestöstä onkin Suomessa alhaisempi kuin missään muussa EU-maassa. (Tietoaika 4/2003, 12)

Suomessa ulkomaalaisväestön arvioidaan keskittyvän Helsingin seudulle ja etenkin Helsinkiin. Ulkomaalaisväestön osuudeksi Espoossa vuonna 2030 voidaan arvioida noin 10 %-12 % mikäli muutokset ovat samansuuntaisia kuin tähänastinen kehitys. Osuus on sama kuin Kööpenhaminan, Oslon tai Tukholman ulkomaalaisväestön osuus nykyisin (Kuva 3).

Ulkomaalaistaustaisen väestön määrä on ulkomaalaisväestön määrää suurempi. Esimerkiksi Tukholmassa ulkomaalaistaustaisen (ulkomaan kansalaiset sekä ulkomailla syntyneet oman maan kansalaiset) väestön osuus vuonna 2003 oli 21 % ja Kööpenhaminassa 19 %.

Ulkomaan kansalaisten ikärakenne on painottunut nuorempiin ikäryhmiin. Yli 65-vuotiaita useissa kansalaisryhmissä on vain muutama prosentti, taukko liitteenä 3.

Hautaamistavat

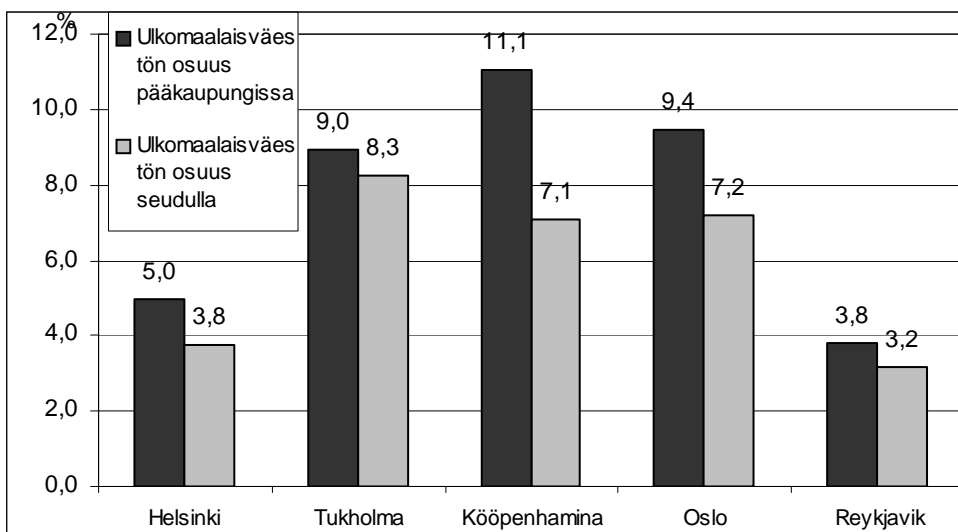
Haudalla tarkoitetaan yhden tai useamman vainajan hautaamista varten varattua maa-aluetta hautausmaalla. Hauta sisältää yhden tai useamman vierekkäisen hautapaikan ja kukin hautapaikka yhden tai useamman päällekkäisen hautasijan. Terveydensuojeluasetuksen mukaan arkuun sijoitettu ruumis on haudattava maahan vähintään 150 senttimetrin syvyyteen. Samaa arkkuhautasijaa saa käyttää aikaisintaan 15 vuoden kuluttua edellisestä hautaamisesta. (Terveydensuojeluasetus 1280/1994, 7 luku). Jos hautausmaa tai sen osa käyttösuunnitelmassa on osoitettu kerros- eli syvähaudaukseen ja maan laatu sen sallii, voidaan haudata kaksi tai useampia arkkuja päällekkäin,

jolloin vähimmäissyvyyteen lisätään 0,6 metriä arkku kohden. Arkkuhautaus tarkoittaa vainajan hautaamista arkussa, arkkuhaudan vähimmäismitat ovat 2,5m x 1,0 m.

Urnahauta-alue on alue, joka on varattu tuhkan hautaamista varten urnassa tai myös ilman urnaa. Urnahaudan vähimmäissyvyys on 0,6 metriä. Tämä ei kuitenkaan koske ilman urnaa haudattavaa tuhkaa. Arkkuhautasija voidaan muuttaa urnahaudaukseen siten, että asiasta tehdään merkintä seurakunnan hautakirjanpitoon. Urnia voidaan haudata päällekkäin tilan salliessa. Tuhkan hautaaminen voidaan suorittaa kestävästä aineesta tehdyssä urnassa myös urnaholviin (kolumbariooni). Urnaholvissa voi olla yhdelle tai useammalle urnalle tarkoitettuja hautapaikkoja. Muistolehdossa ei ole näkyvästi merkittyjä hautasijoja eikä yksityisiä muistomerkkejä. Hautausmaalla voi olla myös tuhkan sirottelualue. Hautausmaalla voi olla alue, joka on tarkoitettu joukkotuhon uhrien hautaamiseksi yhteishautaan.

Suomessa tuhkaus on lisääntynyt. Espoossa tuhkausten osuus on noin 70 %. Helsingissä tuhkausten osuus vuonna 2003 oli 77 % ja Tampereella 69 %. Euroopassa vuonna 2000 tuhattiin Ruotsissa 70 % vainajista (Tukholmassa 98 %), Tanskassa 72 %, Isossa-Britanniassa 71 %, Saksassa 40 % ja Ranskassa 17 %. Japanissa vastaava luku on 99 %. (Krematoriosäätii ry).

Vuoteen 2030 mennessä tuhkausten osuudeksi Espoossa arvioidaan 75 %-80 %.

Kuva 3: Ulkomaalaisväestön osuus Pohjoismaiden pääkaupungeissa ja kaupunkiseuduilla vuonna 2003.

3. Hautausmaatarve

Uskonnollisiin yhdyskuntiin kuuluvilta ja uskonnollisiin yhdistyksiin kuulumattomilta pyydettiin arviota hautausten määrästä vuosina 2005-2030, hautausten määrästä kotikuntaan Espooseen ja muihin kuntiin, hautausten jakautumisesta arkku- ja uurnahautauksiin sekä arviota tunnuksettoman hautausmaa-alueen tarpeesta (liite 3). Saatujen vastausten perusteella voitaneen tulkita, että suurin aluevarausten tarve on kyselyyn vastanneilla eli islamilaisseurakunnilla ja vapaa-ajattelijoiden sekä Espoon seurakuntayhtymällä.

Seuraavassa tiivistelmä saaduista arvioista:

Suomen evankelisluterilainen kirkko

Käyttäen hautausmaatarpeeseen vaikuttavia muuttajia (muualle kuin kotikuntaan haudattavat, Espooseen haudattavat Espoon ulkopuoliset vainajat, vanhoihin sukuhautoihin haudattavien määrä, arkku- ja tuhkahautauksien suhteelliset osuudet sekä palautuneiden hautojen uudelleen käyttö) lähtökohdina ja huomioon ottaen oletuksissa olevat virhemahdollisuudet, seurakuntayhtymässä on päädytty siihen, että Kellonummella nyt olevat arkkuhautapaikat loppuvat niin kuin aiemmin on arvioitu vuoden 2015 tienoilla. Jotta riittävä varmuus voitaisiin säilyttää, on uusia arkkuhautoja voitava ottaa käyttöön ennen vuotta 2010, esim. samassa yhteydessä kun tunnustukseton hautausalue toteutuu.

Kellonummen nykyisen alueen kokonaispinta-ala on noin 20 hehtaaria. Vireillä oleva asemakaava mahdollistaa noin 42 hehtaarin suuruiset lisäalueet. Lisäalueet ovat pohjaolosuhteiltaan kuitenkin sellaiset, että niitä ei voida toteuttaa samanlaisella suunnitelmatehokkuudella kuin nykyinen alue on tehty. Edellä esitettyjen arvioiden perusteella näyttää mahdolliselta, että lisäalueille toteutetut hautausmaalaajennukset täyttäisivät arkkuhautatarpeen tarkastelujakson loppuun vuoteen 2030 saakka.

Hautausmaayksiköiden sijoittamista on hautapaikkatarpeen lisäksi harkittava myös saavutettavuuden ja asukkaiden palvelun näkökulmasta. Tällöin kyseeseen voivat tulla kaupunginosakohtaiset hautausmaayksiköt. Tällaisten yksiköiden tulee olla joko osana seurakuntayhtymän toiminnassa olevaa kiinteistöä tai riittävän suurena erillisenä yksikkönä, jotta sen ratkaisut voidaan toteuttaa puistomaisiksi kokonaisuuksiksi ja niin että niiden huolto ja hoito voidaan tarkoituksenmukaisesti toteuttaa.

Islamilaisseurakunnat

Espoolaisten islamuskoisten hautaustarve on noin 15 paikkaa vuodessa ja hautausten määrän arvioidaan hieman kasvavan, sillä muslimien määrä Suomessa on kasvussa ja he asuvat pääasiassa pääkaupunkiseudulla. Nykyisin hautapaikat ovat järjestyneet Suomen Islam-Keskus Säätiön omistamalla islamilaisella hautausmaalla Kirkkonummella, jossa keväällä 2004 oli jäljellä vain kaksi hautapaikkaa.

Suomen Islam-Keskus Säätiö on ollut aktiivinen ja pyrkinyt toteuttamaan islamilaisen hautausmaan seudulle. Islamuskoisten hautaaminen edellyttää omaa tai erillistä aluetta, sillä hautaa ei voida sijoittaa muihin uskontokuntiin kuuluvien viereen. Myöskään tuhkaus ei ole mahdollinen.

Vapaa-ajattelijat ry

Vapaa-ajattelijat ry toteaa arviossaan, että seurakuntien ylläpitämät tunnuksettomat hautausmaat eivät vastaa heidän vakaumustaan vaan jokaisen tulisi saada hautauspaikan kunnan, kuntayhtymän tai valtion ylläpitämiseltä hautausmaalta.

Uskonnottoman hautausmaan kysyntä voisi kasvaa, jos olisi tarjontaa. Nykyisen jäsenmäärän perusteella arviota ei voi tehdä, sillä uskonnottomat ovat harvoin liittyneet etujärjestöihinsä.

Uskonnollisiin yhdistyksiin kuulumattomat kuten esim. Vapaa-ajattelijat ry:n jäsenet haluavat pysyä kirkon ulkopuolella niin eläessään kuin myös kuolemansa jälkeen. Nykyisessä tilanteessa he suosittelivat ja rohkaisivat uskonnottomien vainajien ruumiin tai tuhkaurnan hautaamista johonkin Suomen vapaa-ajattelijain hautausmaasta tai tuhkan sirotteluun veteen. Vapaa-ajattelijat ry:n lausunnon mukaan tunnustuksettomat hautausmaat eivät vastaa vapaa-ajattelijoiden hautausmaatarpeeseen uskonnottomien vainajien vakaumusta kunnioittavalla tavalla.

4. Nykytilanne ja suunnitelmat

4.1 Hautaustoimilaki

Uusi hautaustoimilaki tuli voimaan 1.1.2004. Evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntien hautausmaat toimivat jatkossakin yleisinä hautausmaina, joilta myös kirkkoon kuulumaton vainaja on oikeutettu saamaan hautasijan. (Hautaustoimilaki 2003)

Hautaustoimilain mukaan:

Evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntien tai seurakuntayhtymien ylläpitämät hautausmaat

3 §

Velvollisuus ylläpitää yleisiä hautausmaita

Evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntien tai seurakuntayhtymien tulee ylläpitää yleisiä hautausmaita. Hautausmaa voi olla useamman seurakunnan tai seurakuntayhtymän yhteinen.

4 §

Hautasijan osoittaminen

Evankelis-luterilaisen kirkon seurakunta tai seurakuntayhtymä on velvollinen vaadittaessa osoittamaan hautasijan vainajalle, jonka kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta oli kuolinhetkellä seurakunnan tai seurakuntayhtymän alueella. Jos vainajalla ei kuollessaan ollut kotikuntalaissa tarkoitettua kotikuntaa, 1 momentissa mainittu velvollisuus on sillä evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnalla tai seurakuntayhtymällä, jonka alueella vainaja kuollessaan asui.

5 §

Tunnustukseton hauta-alue

Hautasija on pyynnöstä osoitettava erilliseltä tunnustuksettomalta hauta-alueelta, joka ei saa sijaita kohtuuttoman kaukana seurakunnan tai seurakuntayhtymän alueesta. Tunnustukseton hauta-alue on erillinen hautausmaa tai muusta hautausmaasta selvästi erottuvalla tavalla rajattu hautausmaan osa. Tämän lain 5 §:ssä säädettyä velvoitetta osoittaa hautasija tunnustuksettomalta hauta-alueelta sovelletaan kolmen vuoden kuluttua lain voimaantulosta.

Muut hautausmaat

7 §

Ortodoksisen kirkkokunnan seurakunta, valtio, kunta tai kuntayhtymä hautausmaan ylläpitäjänä
Ortodoksisen kirkkokunnan seurakunta, valtio, kunta tai kuntayhtymä voi ylläpitää hautausmaata.

8 §

Rekisteröity uskonnollinen yhdyskunta taikka muu rekisteröity yhteisö tai säätiö hautausmaan ylläpitäjänä

Lääninhallitus voi myöntää rekisteröidylle uskonnolliselle yhdyskunnalle tai sen rekisteröidylle paikallisyhteisölle taikka muulle rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle luvan perustaa hautausmaa. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on edellytykset ylläpitää hautausmaata asianmukaisesti ja että muut hautausmaan perustamiselle säädetty edellytykset täyttyvät. Hautausmaata ei saa ylläpitää taloudellisen voiton tavoittelemiseksi.

4.2 Hautaustoimi ja uskonnot Pohjoismaissa

Pohjoismaissa suurin osa asukkaista kuuluu evankelis-luterilaiseen kirkkoon. Ruotsissa, Tanskassa ja Norjassa toiseksi eniten on muslimeja, Suomessa ortodokseja (taulukko 2).

Hautaustoimi Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa

Teksti perustuu hallituksen esitykseen eduskunnalle hautaustoimilaiksi vuonna 2002.

Ruotsissa hautaustoimesta säädetään hyvin kattavasti ja yksityiskohtaisesti 1 päivänä huhtikuuta 1991 voimaan tulleissa hautauslaissa ja -asetuksessa. Vuoden 2000 alussa voimaan tulleen kirkon ja valtion suhteissa toteutetun uudistuksen yhteydessä myös hautaustoimilainsäädäntöön on tehty monia muutoksia. Hautaustoimen järjestämisestä vastaavat Ruotsissa pääsääntöisesti Ruotsin kirkon seurakunnat. Maan hallitus voi kuitenkin yksittäisissä tapauksissa päättää, että kunta vastaa alu-

Taulukko 2: Suurimmat uskonnot Pohjoismaissa vuonna 2001, %. Lähde: Tilastokeskus.

	Evankelis-luterilaiset	Muslimit	Katolilaiset	Ortodoksit	Helluntailaiset	Suurimmat yhteensä
Ruotsi	86,5	2,8	1,8	1,1	1,0	93,2
Tanska	85,2	2,2	0,6			88,0
Norja	88,3	1,2	0,8			90,3
Islanti	92,9		1,5			94,4
Suomi	85,2			1,2		86,4

eellaan hautaus-toimen järjestämisestä. Hautaus-toimen järjestämisestä vastaavien tulee järjestää myös erillisiä hauta-alueita niitä varten, jotka eivät kuulu mihinkään kristilliseen uskonnolliseen yhdyskuntaan. Yksityisiä hautausmaita voivat perustaa vain uskonnolliset yhdyskunnat ja säätiöt. Hautaus-toimi rahoitetaan Ruotsissa veroluonteisella hautausmaksulla, joka maksetaan hautaus-toimen järjestämisestä vastaavalle viranomaisille ja jonka suuruus perustuu laskelmaan hautaus-toimen tuloista ja menoista. Hautapaikka ja tietyt hautaamiseen liittyvät palvelut tarjotaan maksutta. Silloin, kun vainaja haudataan muualle kuin vainajan kotipaikalla hautaus-toimesta vastaavan viranomaisen ylläpitämälle hautausmaalle, kotipaikan viranomaisen maksaa hautauksen suorittajalle korvauksen kustannuksista niin sanotun clearing-järjestelmän kautta. Hautaamisen tulee lähtökohtaisesti tapahtua joko yleiselle tai yksityiselle hautausmaalle. Tuhkan muihin sijoitustapoihin vaaditaan lääninhallituksen lupa.

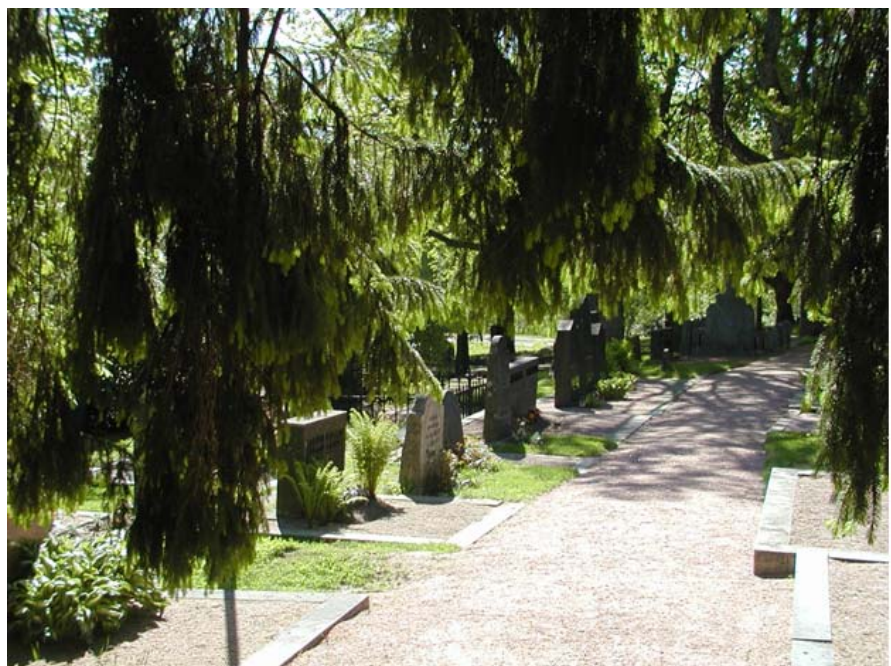
Norjassa hautaus-toimesta säädetään 1 päivänä tammikuuta 1997 voimaan tullessa hautaus-toimilaisissa. Hautausmaita ylläpitävät Norjan kirkon seurakunnat. Norjassa ei ole kirkollisveroa vastaavaa järjestelmää, vaan kunnat rahoittavat talousarviostaan pääosan paikallisseurakuntien menoista, myös hautausmaiden perustamis- ja käyttökulut. Seurakuntien lisäksi hautausmaita voivat perustaa ainoastaan rekisteröidyt uskonnolliset yhdys-

kunnat. Tuhkauurnan hautaamiseen muualle kuin hautausmaalle tai tuhkan sirotteluun voi saada luvan, mutta edellytykset luvan saamiselle ovat suhteellisen tiukat.

Myös *Tanskassa* on erityinen hautaus-toimea koskeva laki, joka on tullut voimaan vuoden 1976 alusta. Tanskassakin hautausmaiden ylläpidosta vastaavat valtionkirkon seurakunnat. Seurakunnat voivat vapaaehtoisesti antaa hautausmaastaan osan muun uskonnollisen yhdyskunnan käyttöön. Lisäksi kunnat, uskonnolliset yhdyskunnat ja erityisistä syistä muutkin voivat kirkkoministeriön luvalla perustaa hautausmaan. Tuhkan sijoittamiseen muualle kuin hautausmaalle vaaditaan kirkkoministeriön lupa.

4.3 Nykyiset ja suunniteltavat Espoon seurakuntayhtymän hautausmaat

Seurakunnilla on käytettävissään viisi hautausmaata sen jälkeen, kun Tapiolan kirkkotarha valmistuu. Hautausmaat ovat Kirkon-, Kappelin- ja Kellonummen hautausmaat sekä Gräsan uurnalehto. Kellonummen hautausmaan laajentamisesta on vireillä asemakaavan muutosehdotukset (kuva 4). Tiedot hautapaikoista perustuvat Espoon seurakuntayhtymän antamiin arvioihin.

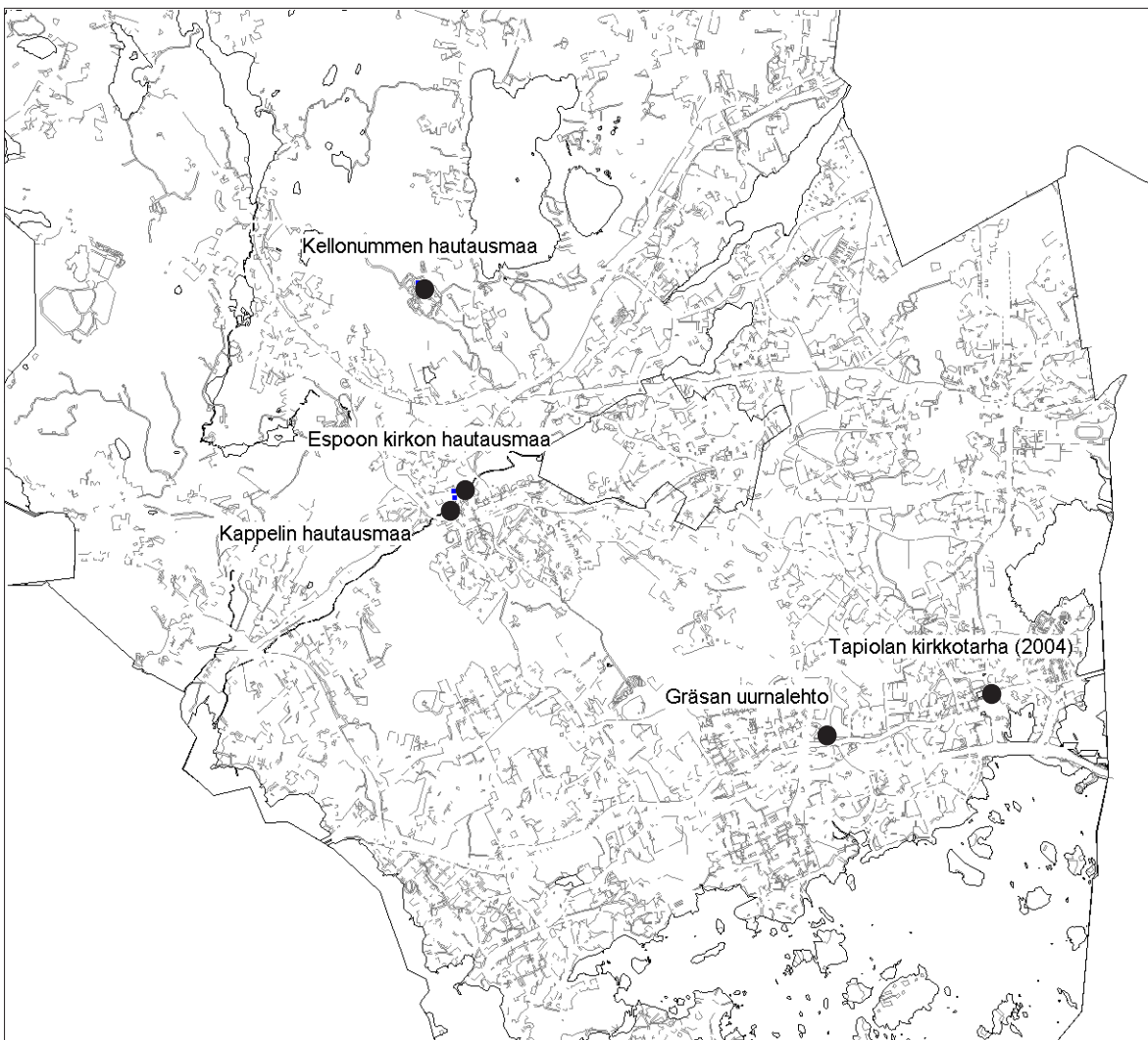
Kuva 4: Kirkon hautausmaa

Kirkon hautausmaa on syntynyt ja laajentunut vähitellen Espoon keskiaikaisen kirkon ympärille. Hautausmaata on jo laajennettu viidesti ja hautausmaan kokonaispinta-ala on n. 11 hehtaaria. Kirkon välittömässä läheisyydessä sijaitsee historiallinen hautausmaa-alue sekä toimituskappeli. Sankarihautoille on varattu oma osastonsa - myös veteraaneille on oma lehto. Hautausmaalla on muistolehto, joka on ainut paikka, jonne Kirkon hautausmaalla saa edelleen varattua uusia haupaikkoja, mutta jonne haudattaessa vainajan nimi ei tule näkyviin. Käytettävissä vuonna 2004 oli 674 muistolehtosijaa.

Kappelin hautausmaa on otettu käyttöön v. 1963. Noin 11 hehtaarin alue on rakennettu jyrkähköön rinteeseen, jonka alapuolelle jää Siren Arkkitehdit Oy:n suunnittelema siunauskappeli. Krematorio toimii siunauskappelin yhteydessä. Kappelin hautausmaalla on käytettävissä 235 suku-uurnahau-

taa ja Kappelin uurnahautojen on arvioitu loppuvan vuonna 2004. Alueella on varaus katastrofi-alueeksi.

Kellonummen hautausmaa on rakennettu 1983-1991. Kellonummella on arkku-, urna-, ja anonyymihauta-alueet, jotka kaikki ovat käytettävissä. Hautausmaan alue on tällä hetkellä noin 20 hehtaarin suuruinen. Teoreettinen arkuhautapaikkojen määrä on noin 7400 kpl, joista on käytetty noin puolet. Luvussa ovat mukana myös puiden tai muiden esteiden vuoksi käyttämättä jäävät haudat. Muistolehdossa on noin 250 hautasijaa. Uurnahautasijoista sukuhautoja on noin 2460 kpl, joissa on 9 sijaa kussakin. Muistolehtosijoja on noin 6900 kpl.

Kuva 5: Espoon seurakuntayhtymän hautausmaa-alueet Espoossa

Kellonummen hautausmaan laajennus on noin 59 hehtaaria. Laajennuksen mahdollistavat asemakaavanmuutosehdotukset ovat olleet nähtävillä 24.11.2003 - 9.1.2004 ja kaupunkisuunnittelulautakunta on 19.5.2004 hyväksynyt asemakaavaehdotuksen kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi. Espoon seurakuntayhtymä arvioi Kellonummen laajennuksen kattavan arkkuhautapaikkatarpeen pitkällä aikavälillä.

Gräsan urnalehto on ollut käytettävissä vuodesta 1996. Sen arkkitehtuurin on suunnitellut Bey Heng ja kasvillisuuden Maisema-arkkitehdit Byman & Ruokonen Oy. Gräsan urnalehdon pinta-ala on noin 0,6 ha ja siellä on käytettävissä noin 3250 suku-uurnahautaa, 108 kolumbario suku-uurnahautaa ja noin 2000 muistolehtosijaa.

Tapiolan kirkkotarha

Tapiolan kirkon ja uimahallin väliseen puistoon valmistuu syksyyn 2004 mennessä uurnahautausmaa. Kirkkotarhaan on tulossa uurnahautoja, kolumbariohautoja sekä muistolehto. Tavoitteena on 1488 suku-uurnahautaa (noin 4464 hautasijaa), 208 kolumbario suku-uurnahautaa (noin 832 hautasijaa) sekä n 200 m²:n laajuinen muistolehto, jossa on noin 2709 muistolehtosijaa. Yhteensä kirkkotarhaan on tulossa noin 8000 hautasijaa.

Muut seurakuntayhtymän suunnitelmat

Espoon seurakuntayhtymässä on käynnissä strategiatyöskentely, johon liittyy hautausmaastrategian laatiminen vuonna 2005.

Seurakuntayhtymässä on asetettu tavoitteeksi se, että jokaisen seurakunnan alueella olisi jokin hautausmaayksikkö. Kellonummi lisäalueineen on hautapaikkareservi, joka nykyisin käsittää kaikki uudet arkkuhaudat. Alueelliset hautausmaat joudutaan käytännön syistä toteuttamaan uurnahautausmaina. Seuraavina varauksina seurakuntayhtymän rakentamishjelmassa on Leppävaaran kirkon yhteyteen toteutettava uurnahautausmaa tai kolumbario. Hanke on tarkoitus toteuttaa kirkon peruskorjaus- ja laajennustyön yhteydessä. Espoonlahden alueelle tulevasta uurnahautausmaasta on tehty vuonna 1994 maankäyttöselvitys ja sen pohjalta kaavoitusesitys Latokaskenniitylle. Laissa määrätty tunnustukseton alue on tarkoitus osoittaa Kellonummen hautausmaalta. Seurakuntayhtymän tarkoituksena on neuvotella joidenkin muiden seurakuntien kanssa yhteistyöstä tunnustuksettoman alueen toteutuksesta ja käytöstä.

4.4 Espoon hautausmaita koskevat maankäytön suunnitelmat

Arkku- ja uurnahautausmaa-alueet ovat toiminnallisia erityisalueita, jotka edellyttävät maankäytöllistä varausta kaavassa. Asemakaavoissa, osayleiskaavoissa ja yleiskaavoissa tutkitaan seuraavia alueita.

Asemakaavat

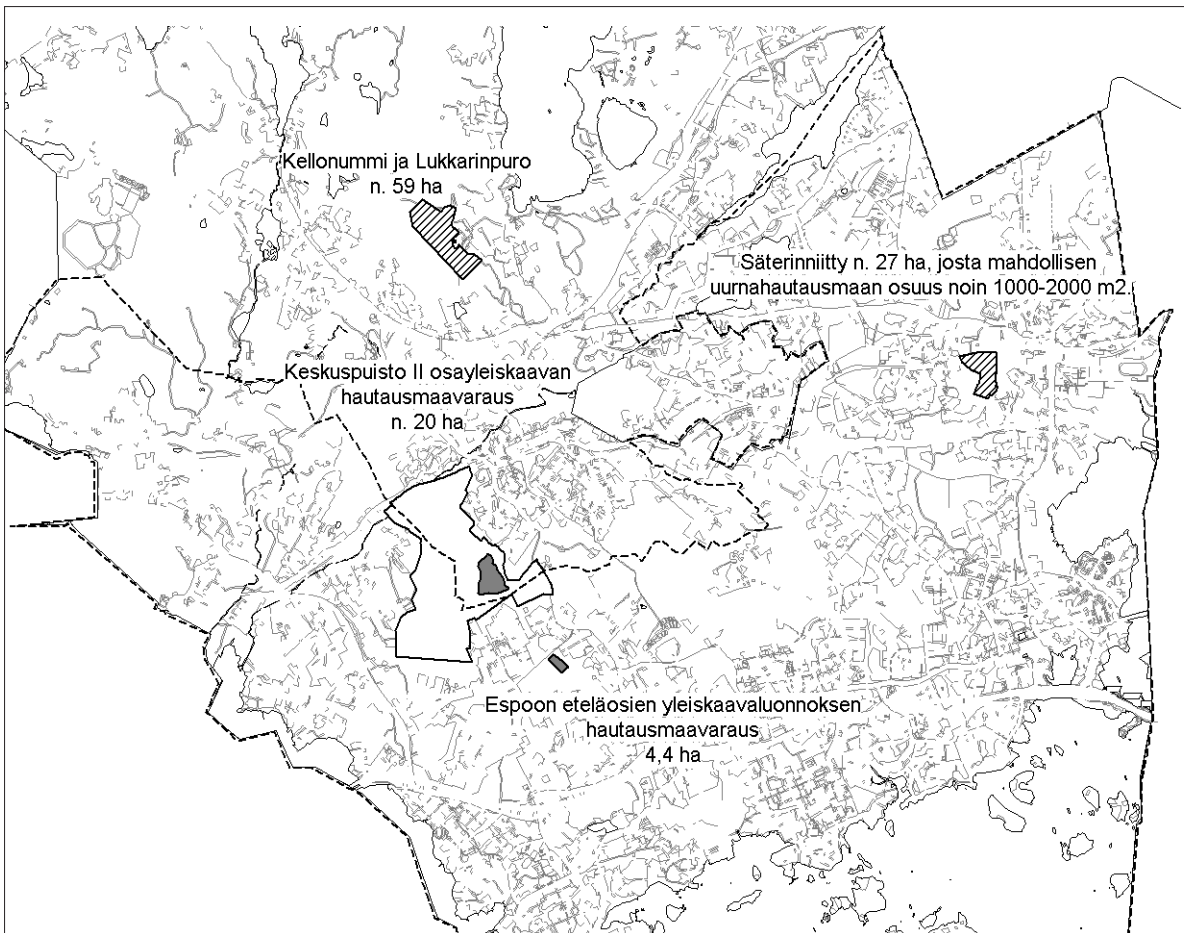
Nykyisten hautausmaa-alueiden ja Kellonummen laajennuksen lisäksi asemakaavayksikkö tutkii uurnahautausmaa-alueeksi paikkaa Leppävaarassa radan eteläpuolella Säteriiniityn kaava-alueella.

Keskuspuisto II osayleiskaava

Hautausmaakäyttöön tutkitaan pitkän aikavälin varauksen sijoittaminen. Sille on varattu n. 20 hehtaarin suuruinen ala Lugnetin lounaispuolelta. Alue sisältää sekä avointa niittyä että metsäistä moreenikumpareita. Hautausmaan toteutussuunnittelussa tulee ottaa huomioon nämä eri luonteiset alueet ja säilyttää niiden ominaisluonne myös tulevassa käytössä. Hautausmaalle tulee osoittaa selkeät ja riittävät katu yhteydet, joille olisi osoitettavissa myös joukkoliikennettä. Hautausmaan läheisyyteen on voitava sijoittaa seurakunnan toimintaa palveleva rakennus arkkujen säilytystä ja siunaustilaisuuksia varten. Hautausmaaksi esitetty alue on nykyisellään suurimmaksi osaksi yksityisessä omistuksessa. (Osayleiskaavan selostus).

Espoon eteläosien yleiskaava, luonnos 27.4.2004

Espoon eteläosien yleiskaavaluonnoksessa on yksi maankäyttövaraus hautausmaa-alueeksi. Alue sijaitsee Latokaskenniityssä ja alueen pinta-ala on noin 4,4 hehtaaria.

Kuva 6: Kaavoihin ehdotetut tai tutkittavat maankäyttövaraukset hautausmaa-alueiksi

- Asemakaava-alue
- Keskuspuisto II osayleiskaava
- Espoon eteläosien yleiskaavaluonnos
- Yleiskaavatasoinen hautausmaavaraus

5. Hautausten määrä 2005-2030

Hautausmaatarpeeseen vaikuttavat väestömäärä, ikärakenne ja kuolleisuus, muualle kuin kotikuntaan haudattavien määrä, Espooseen haudattavat Espoon ulkopuoliset vainajat, hautapaikkojen kiertäminen, hautausten jakautuminen arkkuhautauksiin ja tuhkauksiin sekä sukuhautapaikkojen tai suku-uurnapaikkojen osuus paikoista.

Kuolleiden määrä väestöennusteen mukaan vuosina 2005-2030 on kaikkiaan noin 42 720 henkilöä. Mikäli kotikuntaan haudattavien osuus säilyy samana, Espoon ulkopuolelle haudattaisiin noin 6400-12 820 (15 %-30 %) vainajaa ja Espooseen jäisi siten noin 29 900-36 300 hautausta.

Vuosina 1998-2002 Espooseen haudattiin 100-136 ulkokuntalaista vainajaa vuodessa. Arvion mukaan määrä näyttäisi hitaasti pienenevän.

Mikäli arkkuhautauksen ja tuhkauksen suhde olisi 25:75, olisi kotikuntaan haudattavia arkkuja noin 7470-9100 ja tuhkauksia olisi noin 22 430-27 200. Mikäli arkkuhautauksen ja tuhkauksen suhde olisi 20:80, niin arkkuja haudattaisiin noin 5980-7250 ja tuhkauksia olisi noin 23 920-29 000 kotikuntaan haudattavien osuuden ollessa joko 70 % tai 85 % (Taulukko3).

Taulukko 3: Hautausten määrä mikäli kotikuntaan haudattavien osuus on 70 % tai 85 % vainajista.

Espooseen haudattavien osuus noin 70 % vainajista			
Arkkuhautauksen ja tuhkauksen suhde	Arkku	Tuhkaus	Yhteensä
suhde 25:75	7500	22400	29900
suhde 20:80	6000	23900	29900
Espooseen haudattavien osuus noin 85 % vainajista			
Arkkuhautauksen ja tuhkauksen suhde	Arkku	Tuhkaus	Yhteensä
suhde 25:75	9100	27200	36300
suhde 20:80	7300	29000	36300

Hautapaikkojen kierto

Hautoja tulee palautumaan seurakuntayhtymälle joko hallinta-ajan päättymisen seurauksena tai haudan hoitamattomuuden johdosta, enemmistö palautuvista haudoista on arkkuhautoja. Palautuvien hautojen määrään vaikuttavat hautojen hallinta-ajat, hautaoikeudet annetaan 20-25 vuodeksi kerrallaan. Espoon seurakuntayhtymän arvioiden mukaan hautojen kierto todennäköisesti vaikuttaa vasta vuoden 2010 jälkeen, niin että sillä on määrittäviä vaikutuksia.

Mahdollisiin katastrofitilanteisiin tulee myös varautua. Espoon seurakuntayhtymän Kappelin hautausmaalla on varaus katastrofialueeksi.

6. Johtopäätökset

Yleiskaava osoittaa yleispiirteisesti tarpeelliset alueet. Uudet pitkän aikavälin hautausmaavaraukset ovat tarpeen, jotta voidaan vastata myös tuleviin hautaustarpeisiin. Kaupungin kehittämisen määrittävässä Espoo-strategiassa 2004-2006 todetaan, että Espoo on moniarvoinen ja monikulttuurinen kaupunki.

Selvityksen mukaan Espoon väestörakenteen monikulttuurisuus tulee lisääntymään Espoon väestörakenteessa. Kaupunginhallituksen asettaman monikulttuuriasiain neuvottelukunnan tehtävinä on mm. monikulttuurisuuden ja suvaitsevaisuuden edistäminen sekä esitysten tekeminen näiden asioiden kehittämisestä. Varautuminen muiden kulttuurien hautausmaatarpeeseen on osa monikulttuurista Espoota.

Uuden hautausmaailman mukaan lääninhallitus voi myöntää rekisteröidylle uskonnolliselle yhdyskunnalle taikka muulle rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle luvan perustaa hautausmaa ja se edellyttää hautausmaavarauksia maankäytön suunnittelussa.

Arkkupaikkojen osalta

Vuoteen 2030 mennessä arkkuhautauksia on noin 6000-9100. Kellonummen nykyisellä hautausmaalla on teoreettisia arkkupaikkoja noin 7400, joista on käytetty noin 50 %. Espoon seurakuntayhtymä arvioi Kellonummen laajennuksen kattavan arkkuhautapaikkatarpeen vuoteen 2030.

Keskuspuisto II osayleiskaavan osalta

Hautausmaavaraus on tarpeellinen pitkän aikavälin maankäyttövaraus. Asemakaavoituksella ratkaistaan varauksen tarkempi sisältö. Vaikka evankelisluterilaisen väestön arkkuhautausmaan tarpeeseen pystytään pitkälti vastaamaan Kellonummen ja sen laajennuksen avulla, tulee varautua myös muihin hautaustarpeisiin kuten eri kulttuurien tarpeet. Espoon väestönkasvun painopiste on eteläosissa ja varaus mahdollistaa hautausmaapalvelut Lounais-Espoossa, jossa Espoon eteläosien yleiskaavaluonnoksen mukaan väestö kasvaa määrällisesti eniten.

Urnahautojen osalta

Erialaisten urnahautausijojen tarve on noin 22 400-29 000 hautausijaa. Nykyisissä ja suunnitelluissa hautausmaiden urna- tai muistolehdoissa on erilaisia urnahautoja noin 20 000 kpl, joissa on kuitenkin enemmän hautausijojen (esim. suku-urnahauta tai kolumbaarion suku-urnahauta). Urnahautausijojen tarvetta arvioitaessa on kuitenkin muistettava, että kaikki urnahautausijat eivät ole vapaasti käytettävissä, sillä osa niistä on em. suku-urnapaikkoja. Palautuvien urnapaikkojen määrä on toistaiseksi vähäinen.

Kirkkojen läheisyyteen sijoitetut urnalehtohautausmaat synnyttävät uudenlaista hautausmaakulttuuria perinteisen arkkuhautausmaakulttuurin rinnalle. Nykyisen ajattelutavan mukaan urnalehdot tulisi sijoittaa kaupunkirakenteeseen asutuksen läheisyyteen.

Eri uskontokuntiin kuuluvien tai uskontokuntiin kuulumattomien osalta

Hautasija on voitava osoittaa tunnuksettomalta alueelta vuoden 2007 alussa. Tunnukseton hauta-alue on tarkoitus osoittaa laajentuvalta Kellonummen hautausmaalta. Tunnuksettoman alueen lisäksi on pääkaupunkiseudulla tarvetta uskonottomien hautausmaalle, joka merkitsee, että hauta-alue ei olisi seurakunnan tai seurakuntayhtymän ylläpitämä kuten tunnukseton alue.

Eri uskontokuntiin kuuluvista suurimpia ryhmiä ovat islaminuskoiset ja juutalaiset. Toistaiseksi Espoossa ei ole muita kuin Espoon seurakuntayhtymän ylläpitämiä hautausmaita, vaikka Espoo on väestöltään Suomen toiseksi suurin kaupunki. Varaukset mahdollistavat, että erilaisiin ja eri kulttuurien hautaustarpeisiin voidaan vastata myös pitkällä aikavälillä.

Kuva 7: Kappelin hautausmaa

Lähteet

Espoon eteläosien yleiskaavaluonnos 27.4.2004.
Espoon ja Helsingin seudun väestöennuste 2002-2030. raportteja Espoosta 4/2002. Espoon kaupunki ja Kaupunkitutkimus TA Oy. Espoo 2002
Espoon kaupungin tilastolliset vuosikirjat 1971-2001. Espoo
Espoon kaupungin tilastollinen vuosikirja 2002-2003. Espoon kaupunki, tieto- ja tutkimuspalvelut 2003. Espoo-strategia 2004-2006.
Espoon seurakuntayhtymän strategiavalmistelun aineisto "Espoolaiset 2012".
www.espoonseurakunnat.fi
Espoon seurakuntayhtymä, Kiinteistöpalvelut
Hautustoimilaki 2003. www.finlex.fi
Keskuspuisto II osayleiskaavaehdotus 27.11.2001.
Moderni kirkkokansa Suomalaisten uskonnollisuus uudella vuosituhanella. Kääriäinen, Kimmo – Niemelä, Kati – Ketola Kimmo 2003
Sarvimäki, Matti: Euroopan unionin itälaajentuminen ja maahanmuutto Suomeen. VATT-tutkimuksia 98. Valtion taloudellinen tutkimuslaitos 2003.
Tietoaika 4/3003. Tilastokeskus
Ulkomaalaiset pääkaupunkiseudulla. Pääkaupunkiseudun julkaisusarja B 2003:14. YTV Helsinki 2003.
Väestö ja perheet 2002/2003. Tilastoja Espoosta 3/2003. Espoon kaupunki, tieto- ja tutkimuspalvelut 2003.

Kuvat ja taulukot

Kuva 1: Väestönmuutokset Espoossa vuosina 1961-2003
Kuva 2: Väestöennusteen mukaiset väestönmuutokset Espoossa vuosina 2005-2030
Kuva 3: Ulkomaalaisväestön osuus Pohjoismaiden pääkaupungeissa ja kaupunkiseuduilla vuonna 2003.
Kuva 4: Kirkon hautausmaa
Kuva 5: Espoon seurakuntayhtymän hautausmaa-alueet Espoossa
Kuva 6: Kaavoihin ehdotetut maankäyttövaraukset hautausmaa-alueiksi.
Kuva 7: Kappelin hautausmaa

Taulukko 1: Väestö uskonnollisen yhdyskunnan mukaan 1.1.2001 ja 1.1.2003 Espoossa
Taulukko 2: Taulukko 2: Suurimmat uskonnot Pohjoismaissa vuonna 2001, %
Taulukko 3: Hautausten määrä mikäli kotikuntaan haudattavien osuus on 70 % tai 80 % vainajista.

Liitteet

Liite 1: Espoon väestöennuste 2002-2030
Liite 2: Koko väestö ja ulkomaan kansalaiset iän mukaan 1.1.2003
Liite 3: Hautausmaatarpeesta pyydetyt arviot

Espoon väestöennuste 2002-2030

Liite 1

Espoon ja Helsingin seudun väestöennuste 2002-2030, Raportteja Espoosta 4/2002

Kuolleisuus on arvioitu alenevan miehillä ja naisilla kaikilla alueilla ja kaikissa ikäryhmissä 1,5 % vuodessa jaksolla 2002-2010 ja 1% vuodessa 2011 eteenpäin.

Vuosi	Väestö		Väestön muutos		Syntyneet		Kuolleet		Luonn. muut.		Nettomuutto		yömarkk. netto	Ulkom. netto	Seudul. netto
	1.1.	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%				
2005	227717	3528	1,55	3225	1,42	1136	0,50	2088	0,92	1440	0,63	300	640	500	
2006	231245	3443	1,49	3266	1,41	1163	0,50	2103	0,91	1340	0,58	200	640	500	
2007	234688	3451	1,47	3301	1,41	1189	0,51	2111	0,90	1340	0,57	200	640	500	
2008	238139	3461	1,45	3347	1,41	1225	0,51	2121	0,89	1340	0,56	200	640	500	
2009	241601	3470	1,44	3384	1,40	1254	0,52	2130	0,88	1340	0,55	200	640	500	
2010	245071	3475	1,42	3425	1,40	1290	0,53	2135	0,87	1340	0,55	200	640	500	
2011	248546	3228	1,30	3464	1,39	1325	0,53	2138	0,86	1090	0,44	200	390	500	
2012	251774	3208	1,27	3489	1,39	1371	0,54	2118	0,84	1090	0,43	200	390	500	
2013	254982	3198	1,25	3518	1,38	1410	0,55	2108	0,83	1090	0,43	200	390	500	
2014	258180	3177	1,23	3541	1,37	1454	0,56	2087	0,81	1090	0,42	200	390	500	
2015	261357	3160	1,21	3566	1,36	1496	0,57	2070	0,79	1090	0,42	200	390	500	
2016	264517	3136	1,19	3592	1,36	1546	0,58	2046	0,77	1090	0,41	200	390	500	
2017	267653	3118	1,17	3619	1,35	1591	0,59	2028	0,76	1090	0,41	200	390	500	
2018	270772	3112	1,15	3651	1,35	1629	0,60	2022	0,75	1090	0,40	200	390	500	
2019	273884	3093	1,13	3684	1,34	1681	0,61	2003	0,73	1090	0,40	200	390	500	
2020	276976	3076	1,11	3718	1,34	1731	0,63	1986	0,72	1090	0,39	200	390	500	
2021	280053	2944	1,05	3753	1,34	1775	0,63	1979	0,71	965	0,34	200	265	500	
2022	282996	2915	1,03	3782	1,34	1832	0,65	1950	0,69	965	0,34	200	265	500	
2023	285911	2892	1,01	3810	1,33	1883	0,66	1927	0,67	965	0,34	200	265	500	
2024	288803	2865	0,99	3833	1,33	1933	0,67	1900	0,66	965	0,33	200	265	500	
2025	291668	2833	0,97	3854	1,32	1986	0,68	1868	0,64	965	0,33	200	265	500	
2026	294501	2788	0,95	3871	1,31	2048	0,70	1823	0,62	965	0,33	200	265	500	
2027	297288	2744	0,92	3884	1,31	2105	0,71	1779	0,60	965	0,32	200	265	500	
2028	300033	2704	0,90	3898	1,30	2159	0,72	1739	0,58	965	0,32	200	265	500	
2029	302736	2648	0,87	3910	1,29	2226	0,74	1683	0,56	965	0,32	200	265	500	
2030	305384	2609	0,85	3924	1,28	2279	0,75	1644	0,54	965	0,32	200	265	500	
						42717									

Koko väestö ja ulkomaan kansalaiset iän mukaan 1.1.2003
Liite 2
Koko väestö ja ulkomaan kansalaiset iän mukaan 1.1.2003

	Yhteensä	0-6	7-15	16-29	30-44	45-64	65-74	75+
Aukkaat yhteensä	221597	21948	26940	43255	53962	55817	11879	7796
Ulkomaat yhteensä	8740	913	948	2159	3139	1255	201	125
Eurooppa	3850	341	380	809	1404	737	105	74
Eu-maat	1485	73	84	258	659	334	40	37
Efta-maat	98	6	4	14	47	20	2	5
Baltia	1036	86	134	233	314	195	50	24
Muu Eurooppa (pl. IVY-maat)	1231	176	158	304	384	188	13	8
Afrikka	1031	181	165	316	303	58	7	1
Poois-Amerikka	285	17	17	45	131	57	14	4
Latinalainen Amerikka	111	3	6	31	62	9	0	0
Lkaakkois- j altä-Aasia	928	87	91	275	382	88	4	1
Keski- ja Länsi-Aasia	1077	152	136	322	383	68	11	5
Australia ja Oseania	61	5	7	13	22	14	0	0
IVY-maat ja ent. Neuvostoliitto	1273	110	133	318	411	213	57	31
Venäjä	1228	107	127	305	400	205	54	30
Valtion ja tuntematon	124	17	13	30	41	11	3	9

Hautausmaatarpeesta pyydetyt arviot**Liite 3**

Suomen evankelisluterilainen kirkko
Espoon seurakuntayhtymä
Juhani Kulo
PI 200
02771 Espoo

Suomen ortodoksinen kirkkokunta
Helsingin ortodoksinen seurakunta
Liisankatu 9
00170 Helsinki

Katolinen kirkko Suomessa
Pyhän Marian seurakunta
Mäntytie 2
00270 Helsinki

Islamilaisseurakunnat
Suomen Islam-keskus säätiö
Iso Roobertinkatu 8 C
00120 Helsinki

Helsingin juutalainen seurakuntakeskus
Malminkatu 26
00100 Helsinki

Uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomat
Pääkaupunkiseudun vapaa-ajattelijat ry
Castréninkatu 10 C 53
00530 HELSINKI